

Сарајево, 20.07.2020. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 13.07.2020.- 17.07.2020.**

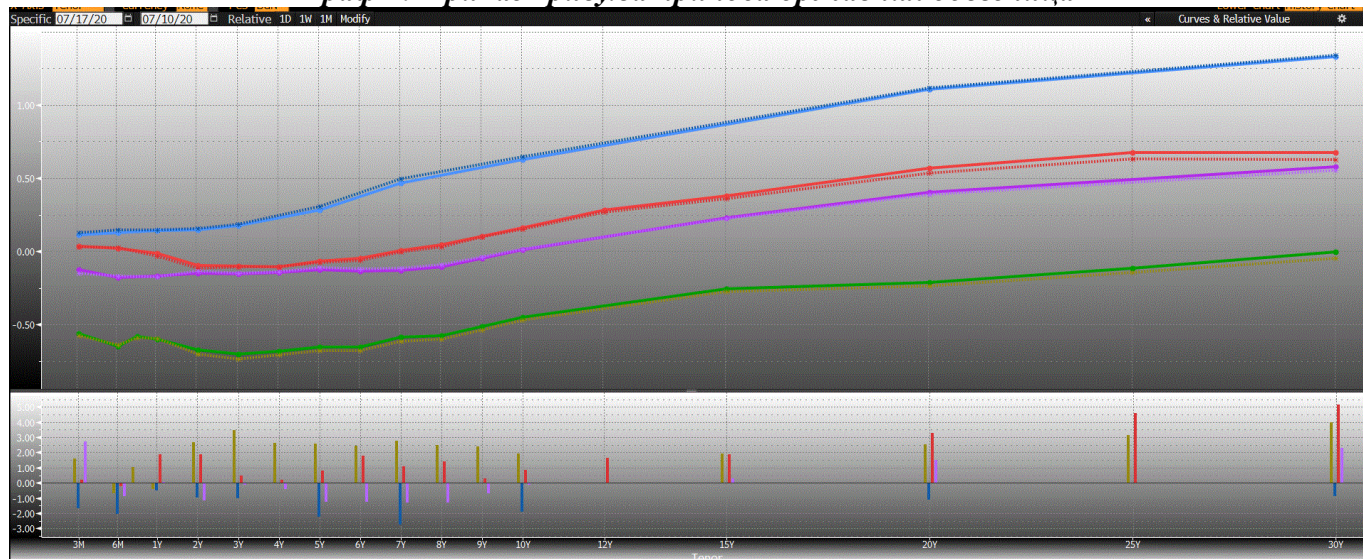
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Евروزона			САД			Велика Британија			Јапан						
	10.7.20	-	17.7.20	10.7.20	-	17.7.20	10.7.20	-	17.7.20	10.7.20	-	17.7.20				
2 године	-0,69	-	-0,66	↗	0,15	-	0,15	→	-0,11	-	-0,09	↗	-0,12	-	-0,13	↘
5 година	-0,67	-	-0,64	↗	0,31	-	0,28	↘	-0,07	-	-0,07	→	-0,10	-	-0,11	↘
10 година	-0,47	-	-0,45	↗	0,64	-	0,63	↘	0,16	-	0,16	→	0,03	-	0,02	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси			
	10.7.20	-	17.7.20	
3 мјесеца	-0,558	-	-0,528	↗
6 мјесеци	-0,639	-	-0,646	↘
1 година	-0,563	-	-0,569	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 17.07.2020. године (пуне линије) и 10.07.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси сигурнијих обвезница еврозоне нису забиљежили значајне промјене у односу на претходну седмицу. Претходна седмица је обиљежена изјавама европских званичника уочи очекиваног дводневног ЕУ самита који је одржан 17. и 18. јула, а фокус ових преговора је био фонд опоравка укупне вриједности 750 милијарди EUR, међутим, споразум још увијек није постигнут јер постоје несугласице међу учесницима самита. Предсједник Европског савјета Michel је дао нови приједлог којим би се величина гранта смањила на 400 милијарди EUR с првобитних 500 милијарди EUR, заједно с осталих 350 милијарди EUR кредитних средстава, што су одбили премијери Холандије Rutte и Аустрије Kurz, док Данска, Шведска и Финска, које су првобитно подржавале ставове Холандије и Аустрије, нису биле против посљедњег приједлога који је дао Michel.

На сједници протеклог четвртка ЕЦБ је складу с очекивањима задржала непромијењену монетарну политику те је референтна каматна стопа и даље **0,0%**, а износ програма куповина обвезница, такође, непромијењен. Саопштено је да ће посљедњи уведени програм куповина обвезница усљед ефеката пандемије (ПЕПП) трајати најмање до краја јуна 2021. године, као и да ће се реинвестирање средстава по основу доспјелих обвезница, купљених путем овог програма, вршити најмање до краја 2022. године. Наглашено је да је наведени програм флексибилан у смислу времена, типова инструмената, као и земаља (чије се обвезнице купују). На питање о куповинама обвезница које ЕЦБ обавља, а које су показале да је ЕЦБ куповала више обвезница чланица са слабијим економијама те мање куповала обвезнице чланица чије су економије снажније, Lagarde је одговорила да никада неће дозволити да усклађивање с капиталним кључем, а које ће се у неком тренутку десити, смањи ефикасност монетарне политике коју ЕЦБ обавља.

Предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да је примјетно да већина посљедњих објављених података указује на наставак економских активности, односно да је најнижи ниво достигнут у априлу. Ипак, нагласила је да губитак послова и прихода негативно утиче на потрошњу у еврозони. Очекује се да би економска активност могла „одскочити“ у трећем кварталу, али и да је брзина и скала опоравка и даље веома неизвјесна. Што се тиче инфлације, Lagarde је изјавила да су дугорочна очекивања била мање погођена од почетка пандемије, у односу на краткорочна и средњорочна очекивања. У наредним мјесецима вјероватно је да ће инфлација забиљежити пад прије него забиљежи раст у сљедећој години, узимајући у обзир дешавања с цијеном нафте, као и смањењем стопе ПДВ-а у Њемачкој. Што се тиче најављеног ЕУ фонда опоравка, Lagarde је рекла да је претпоставка ЕЦБ да ће исти бити одобрен. Такође, Lagarde је изјавила да је пандемија јасно утицала на план ревизије стратегије ЕЦБ те да није сигурна да ће креатори монетарне политике остати устрајни код циља да се ова ревизија заврши до половине 2021. године, односно да би то могло потрајати до друге половине сљедеће године.

У истраживању ЕЦБ наводи се да банке у трећем кварталу 2020. године очекују значајно поштравање кредитних стандарда за одобравање кредита компанијама, а што је повезано с очекиваним обустављањем државних шема гаранција у појединим већим чланицама еврозоне.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Биланс буџета – Белгија (у милијардама EUR)	ЈУН	-	-19,13	-20,64
2.	ZEW индекс повјер. инвеститора наредних 6 мјесеци	ЈУЛ	60,0	59,3	63,4
3.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г)	МАЈ	-18,9%	-20,9%	-28,7%
4.	Оутпут грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г)	МАЈ	-	-11,9%	-31,0%
5.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.)	ЈУН	0,3%	0,3%	0,1%
6.	Стопа инфлације – Њемачка (финал.)	ЈУН	0,8%	0,8%	0,5%
7.	Стопа инфлације – Француска (финал.)	ЈУН	0,1%	0,2%	0,4%
8.	Стопа инфлације – Аустрија	ЈУН	-	1,1%	0,7%
9.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.)	ЈУН	-0,3%	-0,3%	-0,9%
10.	Стопа инфлације – Италија (финал.)	ЈУН	-0,4%	-0,4%	-0,3%
11.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR)	МАЈ	4,5	8,0	1,6
12.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR)	МАЈ	-	5,58	-1,13
13.	Јавни дуг Италија (у милијардама EUR)	МАЈ	-	2.507,6	2.467,1
14.	Индустријске поруцбине – Италија (Г/Г)	МАЈ	-	-34,7%	-48,6%
15.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	МАЈ	-	-25,9%	-47,2%
16.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) финал.	МАЈ	4,7%	6,4%	-0,6%
17.	Стопа незапослености – Холандија	ЈУН	3,9%	4,3%	3,6%

САД

Из Министарства финансија САД је саопштено да је буџетски дефицит током јуна повећан на рекордних 864 милијарде USD јер је федерална влада наставила да упумпава новац у економију с циљем да се помогне радницима и бизнисима који су погођени пандемијом вируса корона. Дефицит је углавном резултат појачане потрошње која је повезана с програмом под називом „Paycheck Protection Program“ који је одобрен крајем јуна у вриједности већој од 500 милијарди USD с циљем подршке малом бизнису.

Сенатори Warren, Hollen и Masto који су чланови Демократске партије су позвали министра финансија Mnuchina и предсједника Феда Powella да олакшају услове за кредитирање државе и локалне самоуправе како би се омогућило да се ова средства брже искористе.

Citibank, JPMorgan и Wells Fargo су издвојили 28 милијарди долара за будуће кредитне губитке, што је утицало на то да Wells Fargo забиљежи квартални губитак, док су профити JPMorgan Chase и Citigroup такође погођени под утицајем кризе изазване пандемијом.

Предсједник Феда из Њујорка Williams тврди да Фед још увијек има времена да размисли о томе како да на најбољи начин ажурира смјернице о вјероватном будућем расту каматних стопа као и о томе да ли је потребно имплементирати стратегију контроле криве приноса.

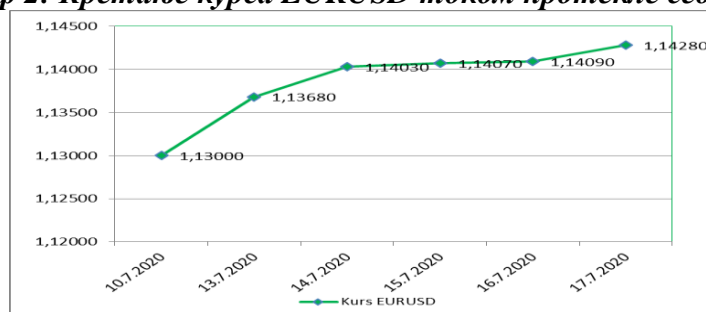
Предсједник Феда из Бостона Rosengren је изјавио да су његова очекивања о питању изгледа економије САД песимистичнија у односу на ставове његових колега, јер је забринут због неадекватног одговора јавног здравства на спречавање ширења заразе изазване пандемијом. Поред тога, Rosengren је изјавио да уколико економија настави да слаби у будућности због вируса корона, најважнији алат Феда ће бити хитни програм кредитирања који је уведен с циљем да пружи подршку градовима, државама, непрофитним организацијама и бизнисима.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	NFIB повјерење малог бизниса	ЈУН	97,8	100,6	94,4
2.	Индекс цијена на мало (Г/Г)	ЈУН	0,6%	0,6%	0,1%
3.	МВА број апликација за хипотекарне кредите	10. јул	-	5,1%	2,2%
4.	Повјерење прерађивачког сектора	ЈУЛ	10,0	17,2	-0,2
5.	Индустријска производња (М/М)	ЈУН	4,3%	5,4%	1,4%
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	11. јул	1.250.000	1.300.000	1.310.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	04. јул	17.500.000	17.338.000	17.760.000
8.	Запчете куће (М/М)	ЈУН	22,2%	17,3%	8,2%
9.	Повјерење потрошача Универзитет Мичиген Р	ЈУЛ	79,0	73,2	78,1

USD је депрецирао у односу на EUR те је курс EURUSD забиљежио раст с нивоа од 1,1300 на ниво од 1,1428.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Влада Велике Британије је увела нову кампању којом настоји да охрабри компаније и јавност да се припреме за окончање транзиционог периода који завршава 31. децембра. Кампања истиче додатне трошкове и поремећаје који ће вјероватно бити забиљежени крајем године.

Истраживање које је објављено у прошлој седмици показује да би економија Велике Британије у 2020. години могла да забиљежи контракцију од 8,9%, док се за 2021. очекује раст од 5,9%, а у 2022. години раст би могао да износи 2,6%. У истраживању је учествовало 56 економиста, а истраживање је проведено у периоду од 03. до 08. јула.

Канцеларија за буџетску одговорност очекује да ће буџетски дефицит у 2020. години износити 12,4% БДП-а, док ће стопа незапослености бити повећана преко 10%, што су подаци који нису забиљежени од рецесије с почетка 90-их година XX вијека. Јавни дуг у односу на БДП би, према овом извору, могао достићи рекордан ниво у 2020/21. години, док ће БДП досегнути ниво прије кризе КОВИД тек крајем 2022. године.

Чланица MPC ВоЕ Tenreуго је изјавила да ће економски опоравак Велике Британије након пандемије вјероватно бити успорен под утицајем забринутости купаца због вируса, правила социјалног дистанцирања која ограничавају активности те због раста незапослености. Друштвени одговор указује на то да ће економски изгледи Велике Британије наставити да зависе од ширења вируса како у земљи тако и глобално. Под претпоставком да ће вирус постепено јењавати, Tenreуго је истакла да је њена централна прогноза да ће БДП пратити прекинуту или некомплетну „В“ трајекторију уз постепени раст у трећем кварталу.

Из Канцеларије за управљање дугом (ДМО) је саопштено да планирају повећање обима емисије обвезница за 385 милијарди фунти у првих осам мјесеци текуће фискалне године. Ажурирање планова владе за задуживање који покрива период од априла до новембра прати посљедњи пакет мјера које подржавају економију у кризи, а који је објавио прошле седмице министар финансија Sunak. Раније је ДМО објавио вијест да се планира продаја обвезница у вриједности од 275 милијарди фунти у периоду од априла до августа. С обзиром на то да Влада планира емисију 37 милијарди фунти мјесечно новог дуга у периоду од септембра до новембра, то значи емисију додатних 533 милијарди фунти за период 2020-21. година.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (М/М) МАЈ	5,5%	1,8%	-20,3%
2.	Индустријска производња (Г/Г) МАЈ	-20,4%	-20,0%	-23,8%
3.	Прерађивачка производња (Г/Г) МАЈ	-24,0%	-22,8%	-28,2%
4.	Услужни сектор (М/М) МАЈ	4,8%	0,9%	-18,9%
5.	Инфлација (Г/Г) ЈУН	0,4%	0,6%	0,5%
6.	Захтјеви незапослених за помоћ ЈУН	-	-28.100	566.400
7.	ILO стопа незапослености (квартално) МАЈ	4,2%	3,9%	3,9%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст с нивоа од 0,89530 на ниво од 0,90923, док је курс GBPUSD смањен с нивоа од 1,2622 на ниво од 1,2568.

ЈАПАН

БоЈ је у складу с очекивањима оставила монетарну политику непромијењену те је референтна каматна стопа задржана на нивоу -0,1%, као и циљани ниво приноса десетогодишњих обвезница на нивоу од око 0%. БоЈ је објавила да се економија налази у екстремно тешкој ситуацији те да се очекује да ће темпо опоравка бити само постепен. Из БоЈ је још једном наглашено да неће оклијевати да подузме додатне кораке стимуланса уколико то буде потребно. Руководилац одјела за истраживање и статистику у БоЈ Камиуама је изјавио да је могуће да је пандемија вируса корона узроковала структуралне промјене у економији Јапана, као и начин на који дјелује на инфлацију,

што захтијева од БоЈ да детаљније анализира веће показатеље приликом доношења одлука монетарне политике. Додао је да ће званични подаци потрошачке инфлације остати основни показатељ кретања цијена за БоЈ, док ће ова централна банка пажљивије разматрати и шири распон високо учесталих и нетрадиционалних података, јер пандемија са собом доноси непредвидиве промјене у економији.

Према посљедњим кварталним прогнозама ове институције, за цијелу 2020. годину се очекује контракција БДП-а од 4,7% (у априлу је очекивана контракција између 3% и 5%), а раст БДП-а од 3,3% се очекује у 2021. години те 1,5% у 2022. години. За темељну стопу инфлације се очекује да ће ове године бити негативна (-0,5%), а у 2021. години ће вјероватно износити 0,3% (раније очекивано између 0% и 0,7%), да би у 2022. години иста могла бити повећана на 0,7%.

Кампања вриједности неколико милијарди USD, која за циљ има да се појача домаћи туризам, је сада неизвјесна након што је забиљежен повећан број заражених случајева у Токију, што је навело министре Владе и експерте да траже начине како зауставити ширење вируса из главног града. Протеклог четвртка и петка забиљежен је рекордан број заражених у Токију од 286 и 293, респективно. Министар финансија Јапана Асо је изјавио да ће Влада наставити да промовише привредни раст и рад на фискалној реформи. Ови коментари долазе након што је одобрен план годишње стратегије, који подразумијева остварење суфицита примарног буџета до фискалне године које се завршава у марту 2026. године. Асо је додао да се за сада не разматрају повећања пореза јер већи порези имају тенденцију да негативно утичу на потрошњу.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња (Г/Г) финал.	МАЈ	-25,9%	-26,3%	-15,0%
2.	Искориштеност капацитета	МАЈ	-	-11,6%	-13,3%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR те је курс EURJPY забиљежио раст с нивоа од 120,86 на ниво од 122,32. JPY је депрецирао и у односу на USD те је курс USDJPY забиљежио раст с нивоа од 106,93 на ниво од 107,02.

НАФТА И ЗЛАТО

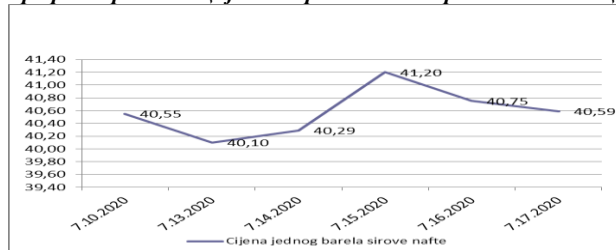
На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 40,55 USD (35,88 EUR).

Током протекле седмице цијена нафте се углавном одржавала на нивоу од око 40 USD по барелу. Почетком седмице трговци су били фокусирани на технички састанак ОПЕК-а који је одржан у уторак. Инвеститори су очекивали да ће овај састанак дати одређене смјернице што се тиче даљих одлука везаних за обим производње овог енергента. Било је очекивано да ће се донијети одлука којом ће се ублажити раније одлуке о смањењу обима производње на начин да ће се ослободити понуда од око 2 милиона барела дневно. Након састанка министар енергије Саудијске Арабије, принц Абдулазиз бин Салман је изјавио да ће ОПЕК+ наставити с планом постепеног ублажавања мјера смањења обима производње у августу те ће се на тржиште додати бар 1 милион барела дневно, али је додао и да ће се овај утицај „једва осјетити“ с обзиром на то да се тражња опоравља након кризе изазване пандемијом. Министри енергије из Саудијске Арабије и Русије су изразили увјерење да би тржиште могло апсорбовати додатни оутпут под утицајем побољшања тражње.

Крајем седмице цијена нафте је наставила да биљежи пад под утицајем појачаних неизвјесности везано за глобални опоравак тражње, јер је број случајева вируса корона снажно повећан у неколико земаља, док су главни произвођачи спремни да раније рестрикције обима производње почну да ублажавају.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 40,59 USD (35,52 EUR). На седмичном нивоу цијена нафте је повећана за 0,10%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.798,70 USD (1.591,77 EUR). Током протекле седмице цијена злата се одржавала углавном на нивоу преко 1.800 USD по унци. Највећи утицај на кретање цијене злата имале су појачане забринутости због пандемије вируса корона која би могла успорити економски опоравак. Поред тога, утицај на цијену злата имале су и тензије на релацији Кина-САД. Предсједник Трамп је подузео двије акције против Кине у одговору на потезе Хонг Конга, усвајањем закона којим се захтијевају санкције против страних појединаца и банака које угрожавају аутономију Хонг Конга и потписивањем Закона о аутономији Хонг Конга, чиме је окончан преференцијални трговински третман града. Трамп је изјавио да ће Хонг Конг сада бити третиран на исти начин као држава Кина те је додао да не жели разговарати с Пекингом о трговини због пандемије изазване вирусом корона. Крајем седмице цијена злата је наставила да биљежи раст и даље под утицајем неизвјесности око вируса корона и глобалне економије те шпекулација о предсједничким изборима у САД, што је наставило да појачава тражњу за сигурним инвестицијама попут злата. Посљедњих шест седмица цијена овог племенитог метала има растући тренд те је од 31. маја до данас цијена повећана за око 8%.

Снажан раст пакета помоћи широм свијета који су уведени с циљем ублажавања негативних ефеката пандемије, утицао је на то да цијена злата у овој години забиљежи раст преко 19%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

